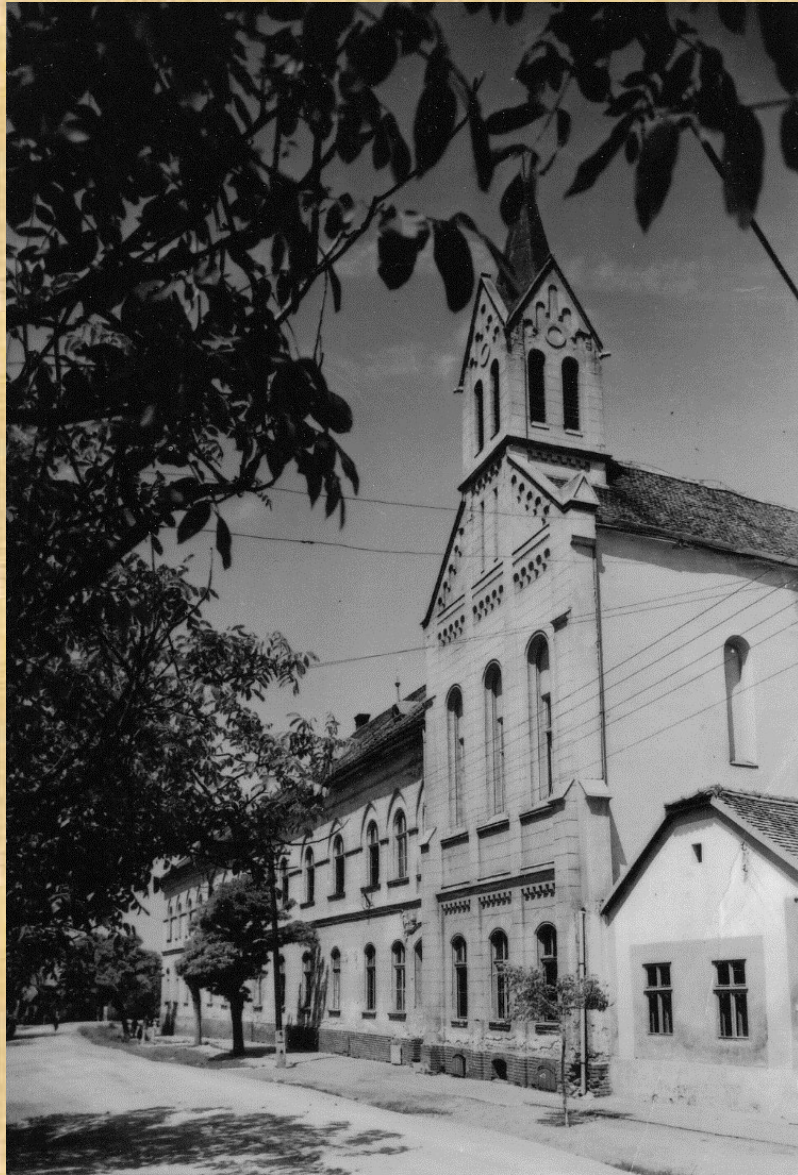

Zimándy 70

*A 4.d osztály összeállítása az évforduló
alkalmából*

1954-2024

*Az általános iskolai oktatás 1954-ben indult el
a valamikori zárdá épületében.*

Az épület

Az épület és intézmény építését Zimándy Ignác kezdeményezte, Halála után épült 1907 körül, Az Isteni szeretet leányai (Notre Dame nővérek) leányinternátust és leányiskolát működtettek benne. 1928-ban a magyar állam megvásárolta, 1929-ben átvette a Szent Keresztről nevezett Irgalmas Nővérek magyar rendtartománya. Volt árva leányok otthona, fiúnevelő intézet, elemi és ismétlő gazdasági iskola. 1948-ban a rendet feloszlatták. 1950-től katonai tiszti iskola. 1954-től általános iskola (ma Zimándy Ignácról elnevezve).

Forrás: <https://www.torokbalintanno.hu/>

Gyula bácsi mesél

Sipos Gyula tanító bácsi a település történetéről és az iskoláról mesélt nekünk. Sok érdekesség elhangzott. Gomulka titokzatos története mindenkinek tetszett.

De ki az a Gomulka?

Törökbálint története röviden

Ókortól

Az ásatások tanúsága szerint már időszámításunk előtt is lakták a területet.

Szent István után, az első királyaink idején

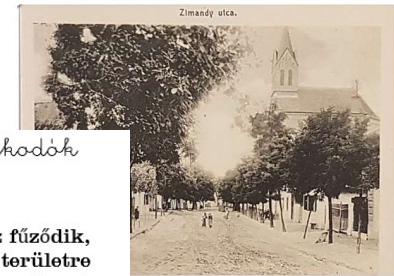
Az Árpád-kori Torbágy falut 1283-ban említik először. A település területén két Árpád-kori templom is ismert: az egyik a mai katolikus templom helyén állt, a másik templom romja az Égett-völgyben került elő.

Hunyadiak idejében

A XIV. századtól az Országh család, majd Török Bálint uralta a területet.

A mohácsi vész után, a törökök idején

1526 után a falu elnéptelenedett.

A Rákócziak és a Habsburg uralkodók ideje alatt

A település benépesülése a jezsuiták nevéhez fűződik, akik 1693-tól birtokolták a települést, a területre behívtak új lakók tették le a mai településszerkezet alapjait. A délről érkezett katolizált szerbek a mai Dózsa György utca környezetében telepedtek le.

A Fekete-erdő környékéről áttelepült németek a helység felső végén, a dombok lábánál kezdtek építkezni, a mai Felsővár utca környékén.

Az 1848-49-es szabadságharc és a kiegyezés utáni időkhöz

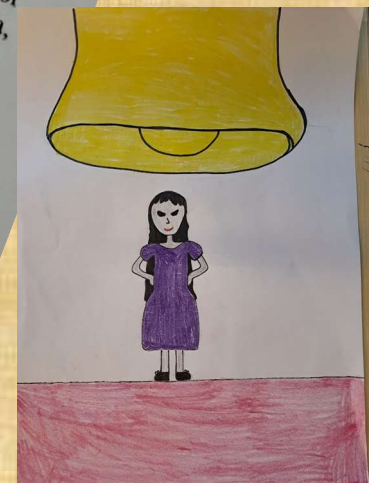
Zimándy Ignác plébánosnak köszönhetően jelentős építkezések indultak a XIX. század végén. Többek között nevéhez fűződik a Munkácsy Mihály utcában található plébánia, valamint az óvóintézet, a Pelsőczy Ferenc utcai volt Fiúiskola épülete, a mai Zimándy Ignác Általános Iskola (korábban Apáca és Leánynevelő Intézet), az olvasókör és a zeneiskola megalapítása. A polgáriasság kezdete markáns nyomott hagyott az épületállományban: a falusi porták mellett, megjelentek a nagyobb léptékű közintézmények.

Ki lakik a toronyban?

Ki lakik a toronyban?

Ha megkérdeztük volna egykor a lányiskolában tanulókat, gondolkodás nélkül rávágták volna, hogy természetesen Gomulka. De ki volt Gomulka, aki állítólag még akkor költözött be a kápolna föléi harangtoronyba, amikor az épületet Zimándy Ignác a XIX. század végén építtette? Az biztos, hogy már ott élt, amikor a polgári lányiskolát a francia Notre Dame Apácarend működtette, s maradt akkor is, amikor a zsámbéki Keresztes Nővérek vették át a zárdát. Mária Oltalma Magyar Királyi Leánynevelő Otthon néven, elemi leányiskolaként. A fordulat akkor történt, amikor 1950 után rövid ideig katonai laktanya volt az épületben, állítólag Gomulka ekkor tűnt el a toronyból. A

Vendégünk volt Rumbold-Cselényi Daniella újságíró, fotós

Hogyan fényképezzünk?

Daniella készített nekünk egy diavetítést: Fotós alapok – Komponálj címmel.

Mindenki tud fényképezni, de jó képet csinálni nem könnyű.

A következő oldalakon látható képek nagy részét mi készítettük.

Igyekeztünk megfogadni Daniella tanácsait.

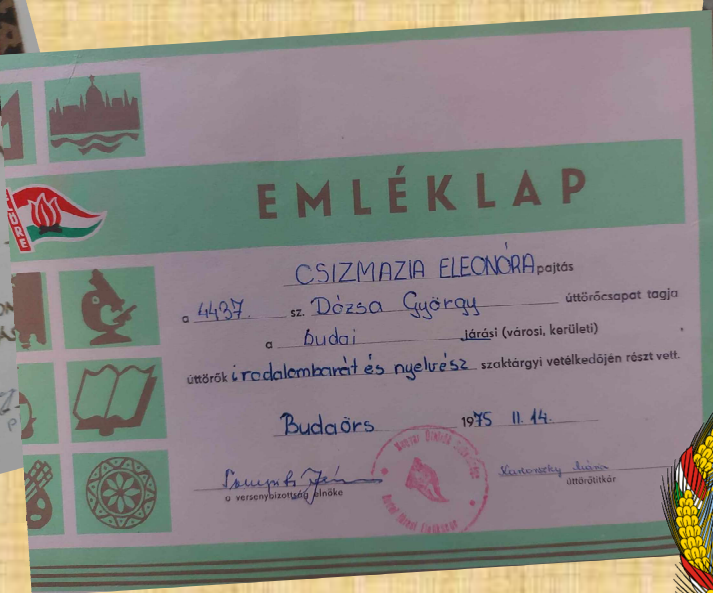
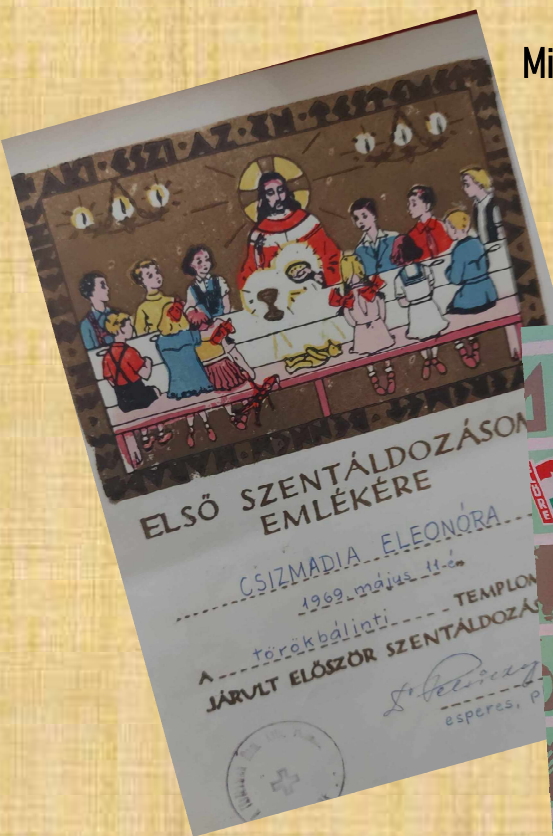
Megkérdeztük Nóra néni

Lantosi Istvánné, Nóra néni, akkor még Nórika, a mi iskolánk épületében volt első osztályos tanuló.
Ő is mesélt nekünk iskolai éveiről és izgalmas pályafutásáról.

Milyen volt az iskola Nóra néni gyermekkorában?

Nóra néni alsóban kisdobos és elsőáldozó,
felsőben úttörő volt.

Minden tanteremben volt vöröscsillagos címer. Egy osztályba 35-41 gyerek járt. Kettesével ültek a padokban, a rossz gyerekeknek számárpadban kellett ülni. Ez olyan volt mint a többi pad, de aki itt ült, nem ült mellé senki. Szégyenpad = számárpad
Az ebédlőben négyen ültek egy asztalnál, kevesen voltak napközisek. A gyerekek és a felnőttek együtt ebédeltek. Nagyon kevés könyvük volt és hamar hazamehettek tanítás után.

Vendégeink voltak.

Kóty Antalné Marika

Marika néni diákja és tanítója is volt az intézménynek, élete nagy részét e falak között töltötte.

Az első osztályt ugyan még a régi fiúiskolában kezdte, de hamarosan átköltöztek az régi zárdaépületbe. Élete ezután szorosan összekapcsolódott az intézménnyel, hiszen a tanítóképző elvégzése után itt kezdte pályáját, itt is fejezte be. Hosszú ideig igazgató helyettesként is tevékenykedett.

Antalné Tari Zsuzsanna

Zsuzsi néni nem csak diák volt e falak között, kisgyerekként lakott is az épületben. Nagymamája magyart tanított itt évtizedeken keresztül.

Építész lett. Neki, és férjének, Antal Jenőnek köszönhetjük az iskola mai arculatát. Úgy őrizték meg, és gondolták tovább az értékes építészeti hagyományokat, hogy közben az épület alkalmassá vált a XXI. századi oktatás minden kihívására.

Otthon érezheti magát ebben az épületben diák és tanár.

Marika néni és Zsuzsa néni szívesen meséltek az élményeikről. Mind a ketten nagyon szerettek ide járni, ebbe az iskolába, ebbe az épületbe. Felnőtt életüknek is fontos része maradt a Zimándy.

A 3. és a 4. osztályosok minden kérdésére készséggel válaszoltak.

Milyen volt az iskola 50-60-70 évvel ezelőtt?

Milyen volt az épület amikor Önök idejártak?

Marika néni 1954-től, az iskola indulása óta ismeri az épületet. Akkor az általános iskolán kívül óvoda, bölcsőde is volt itt. A legfelső szinten szolgálati lakások voltak. Még a mostani tornaszertár helyén is lakás volt. A kis tornaterem ugyanúgy tornaszoba volt. Az ebédlő helye sem változott, csak bővítették az elmúlt évtizedek során. A könyvtár a földszinten helyezkedett el.

Az épület

Miben más a mostani épület?

Zsuzsa néni elmesélte, hogy nagyon kedves feladat volt számukra, mikor az épület felújítási terveit készítették a férjével, aki szintén építész. Gyermekkorra csodálatos élményei kapcsolódnak ide. Sokat változott, modernebb lett az épület. Ő igazán ismeri az épület titkait. Nagymamája (Rácz Gáborné sz. Osváth Erzsébet), Bözsi néni lakása a mostani könyvtárajtótól egészen a tanári előtti átjáróig tartott. Egy sötét folyosóról nyíltak az ajtók.

Réges-régen apácák szűk cellái rejtőzködtek egy-egy ajtó mögött. Akkor minden ablakhoz egy-egy szobácska tartozott.

Az udvar

Milyen volt az udvar?

Kevesebb helye volt a gyerekeknek, csak a mostani díszudvart használhatták. A belső udvar a lakóké volt, a napközis udvar az óvodásoké. A nagyszünetben mindenkinek kötelezően ki kellett mennie az udvarra.

Hogyan használták?

A mostani focipálya területe kőfallal volt leválasztva az iskolaudvartól. Az a rész a művelődési ház tulajdona volt. Szerencsére tornaórán egy kiskapun átmehettek az osztályok oda is.

Az osztálytermek

Hogy nézett ki egy terem?

Marika néni idejében a termekben kétszemélyes, döntött asztalú padok voltak egymás mögé sorba állítva. A pad közepén volt a kerek tintatartórés a tintásüveg számára. Télen kályhával tüzeltek. Amikor esett az eső, nagyon sáros lett a terem padlója.

Hány gyerek járt egy osztályba?

Nagylétszámú osztályok voltak. 30, akár 40 gyerek is járhatott egy osztályba. Marika néni idején az A osztályokba csak fiúk, a B osztályokba csak lányok jártak. A C osztályokban vegyesen voltak fiúk és lányok. Zsuzsi néni idejében már minden osztály koedukált volt.

A tanítás rendje

Volt olyan időszak, amikor 1000 tanuló járt az iskolába. Nem fértek el délelőtt, ezért váltásban jöttek tanulni. Amikor az alsósok délelőtt kezdtek, akkor a felsősök délután. Azután cseréltek.

Minden szombaton volt tanítás. Később, Zsuzsi néni idején az egyik szombat szabad volt, a másik pedig munkanap. Akkor A és B hét órarendje szerint jártak iskolába.

Egy nap kevesebb órájuk volt. Marika néni elsős korában 11 órakor hazamehetett, ő otthon ebédelte. Később már volt 4-5 órája is.

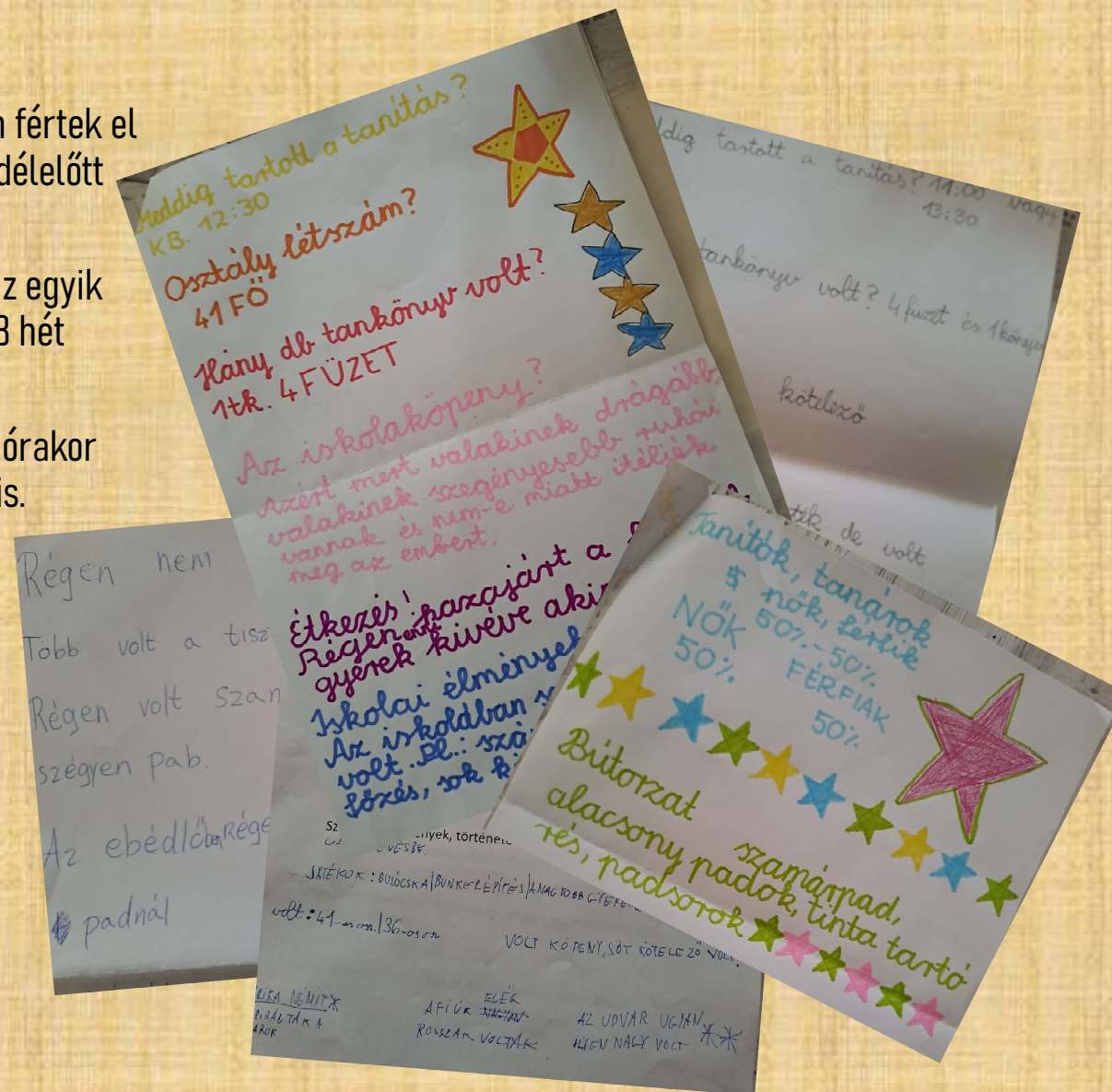
A fegyelem

A tanárok tekintélye nagy volt. Amit mondtak, azt sem a gyerekek, sem a szülők nem kérdőjelezték meg.

A gyerekek komolyan vették iskolai feladataikat.

Volt példa arra, hogy testi fenyítést alkalmazott egy-egy tanár, ha valamelyik gyerek nem fogadott szót.

Ilyen volt például a körmös, kukoricán térdepelés, a pajesz húzása, a koki.

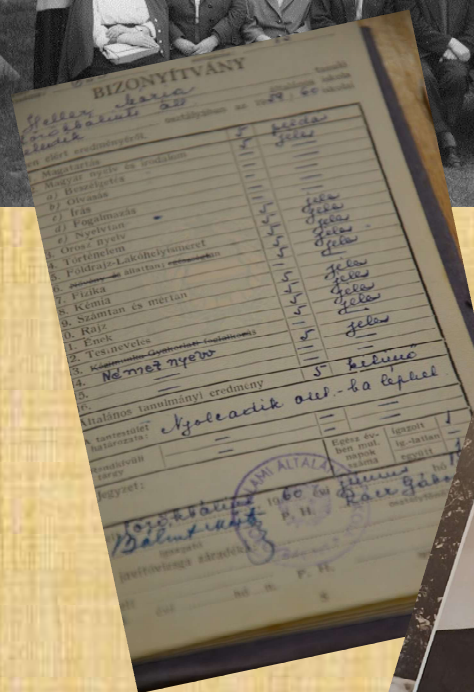

Tanárok

Marika néni és Zsuzsi néni is szívesen emlékszik vissza tanáraikra. Sokat tanultak tőlük, aminek később nagy hasznát vették a gimnáziumban. Először Nemes Nagy Judit, később Bálint Márton volt az iskolaigazgató. Marci bácsit mindenki szerette, tisztelte. Nem véletlen, hogy később az új iskola az ő nevét vette fel.

Marika néni osztályfőnöke Bözsi néni volt, Zsuzsi néni nagymamája. Ő magyart tanított.

Nagyon szerették a gyerekek.

Felszerelés

A gyerekeknek egyszerű holmijuk volt. Marika néni elsős korában csak egyetlen könyvet vitt a papundekli iskolatáskájában, és hozzá négy füzetet. Sokáig nem volt radír. Töltőtollal írtak. Később egyre több lett a felszerelés. Minden könyvet kékszínű papírral fedtek be, és arra vignettát ragasztottak. Kötelező volt iskolaköpenyt hordani. A legtöbb gyerek nem bánta, a köpeny védte a ruhát, és mutatta, hogy összetartoznak, hasonlóak, aki viselik.

Szabadidő

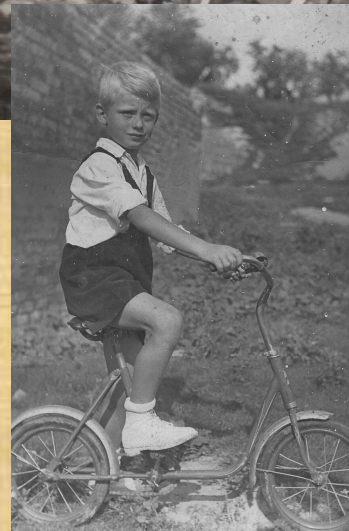
A gyerekek sokat voltak együtt. Kedves játék volt a bújócska és a fogócska. Zsuzsi néniék nagyon szerettek bunkert építeni. A nagyobbak mesét olvastak a kicsiknek. Nagyon sok osztályprogram volt: kirándulás, színdarabok, kórus, sportkörök. Voltak kötelező programok, pl. a május elsejei felvonulás.

Csínytevések is előfordultak. A lányok hosszú hajukat két szoros, fonott copfban viselték. Ezt könnyű volt meghúzni. Később divat lett a rövidebb haj. Télen a lányok hamarabb hazamehettek az iskolából, mert különben a fiúk jól megdobálták őket hógolyóval.

Menza

A legtöbb gyerek hazajárt ebédelni. Kevesen ettek az iskolában. Az iskolának saját konyhája volt. Nagyon jól főztek a konyhás nénik. Zsuzsi néni egyik kedvence a lekváros bukta volt.

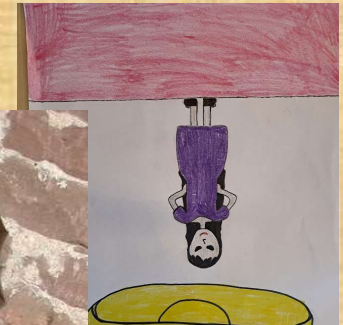

Végül is ki lakik a toronyban?

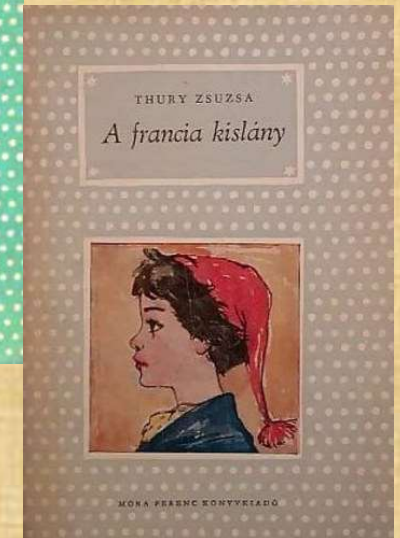
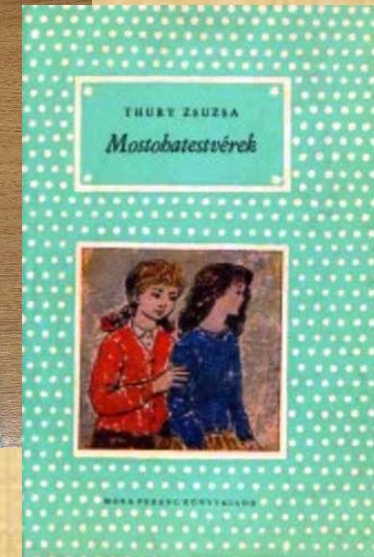
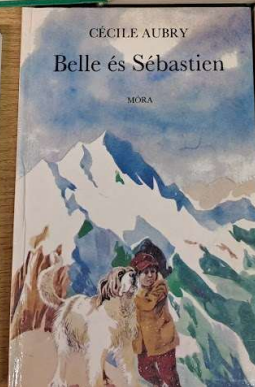
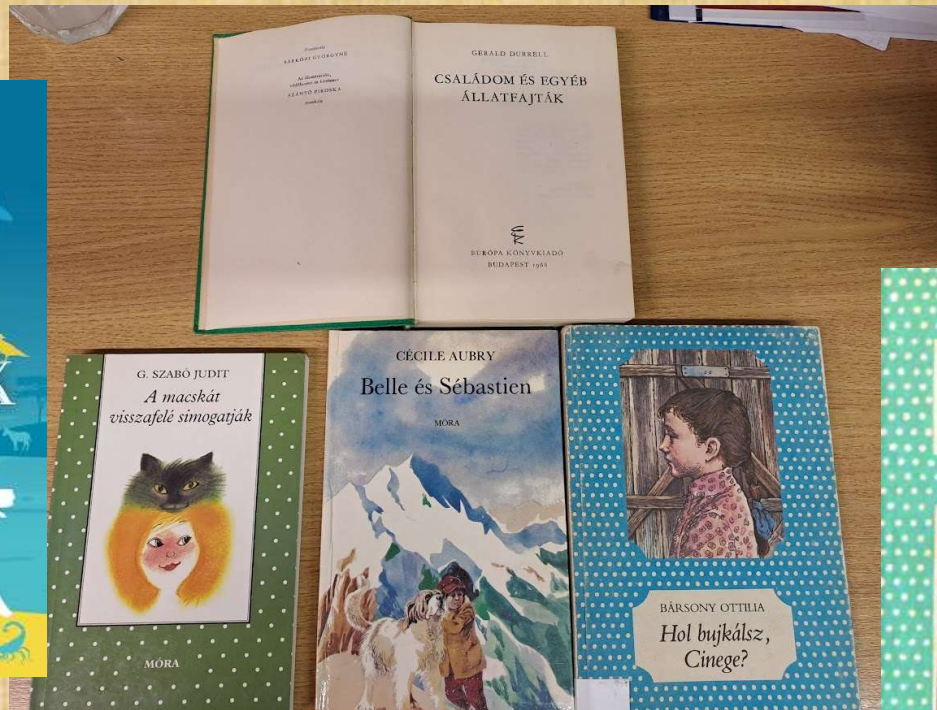
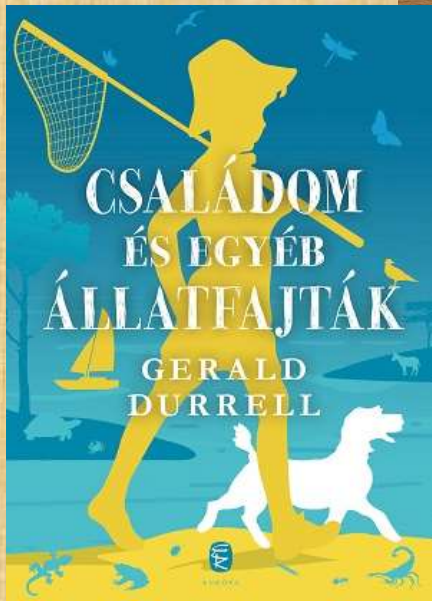
A toronyban madarak laknak, és denevérek.

Gomulkáról sajnos senki sem hallott, sem Marika néni, sem Zsuzsi néni. Pedig Zsuzsi néni, mikor kisgyerek volt, gyakran járt a padláson. Izgalmas, titokzatos hely volt. Jól lehetett ott játszani. Egy hatalmas víztartály volt a toronyban, ahonnan az épület a vizet kapta. Vödrökkel töltötték fel az udvaron lévő kút vizéből.

Egyszer Zsuzsi néniék nagyszobájába (mai könyvtár) berepült egy denevér. A kisméretű fekete-fehér tv-készülék képernyőjét majdnem teljesen eltakarta.

Zsuzsi néni könyvajánlója

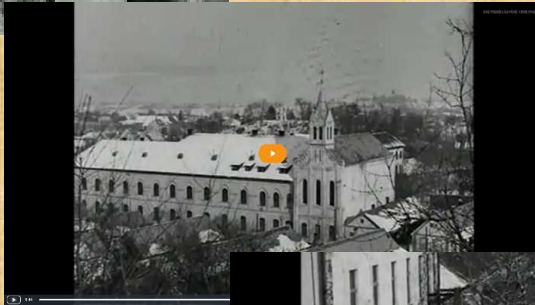
Zsuzsi néni mindig szeretett olvasni. Ezeket a könyveket ajánlja nektek!

Zsuzsi néni jótanácsai:

- Nagyon fontos a közösség, az összetartozás.
 - Használjátok a kezeteket kézírásra, rajzra, varrásra, barkácsolásra!
- Fontos, hogy a kezed szépen működjön!

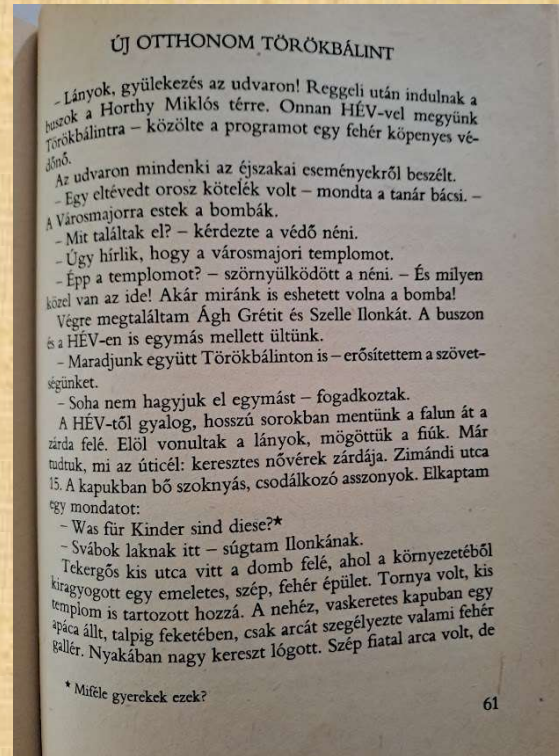

Ez a könyv különösen
érdekes nekünk
Törökbálintiaknak.

<https://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=4907>

Filmhíradó 1943-ból
"A külföldre akkreditált magyarok
gyermekeinek ellátása"
Törökbálinton, iskolánk épületében.

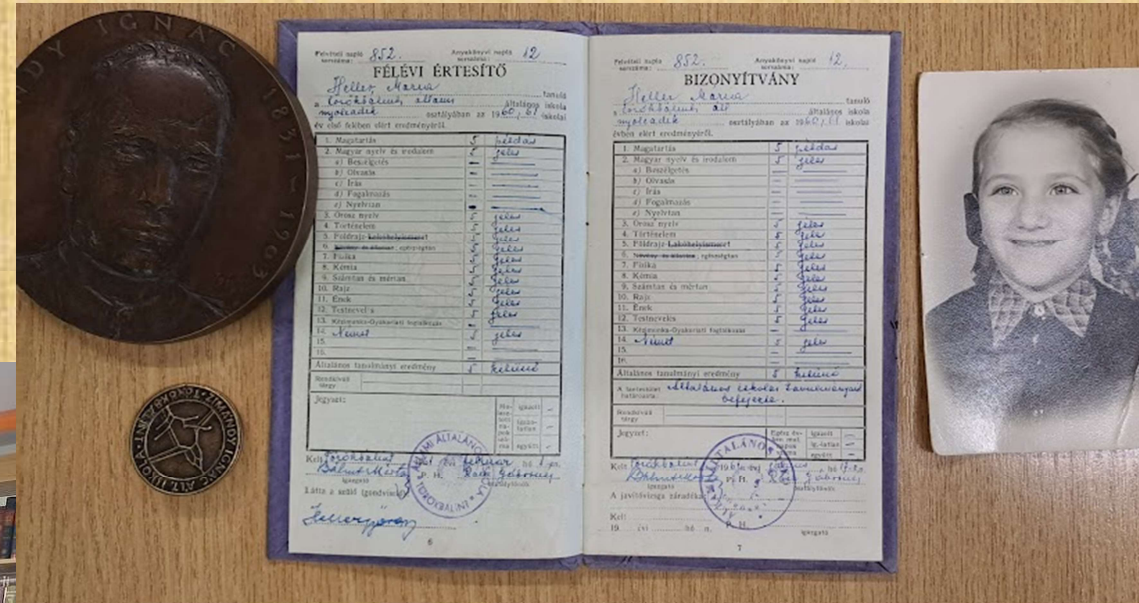

Bársony Ottília: Hol bujkálsz cinege?
A történet harmad része Törökbálinton játszódik.
A filmhíradó érdekessége hogy az alábbi könyv írója is a gyerekek között volt.
Talán a felvételen is látható. De jó lenne, ha tudnánk, melyik lehet az a vékonyka, tíz-tizenkét esztendő kislány!

Marika néni jótanácsai:

A közösség minden tagja értékes.

Mindenki másban jó.

A tudást soha senki nem veszi el
tőletek, amit megtanultál, az örökre a
tiéd marad.

„A ma lesz a holnap tegnapja.”
Úgy élj a mában, hogy a jövődet építed.

Készítette a 4. d osztály Szőkéné Ispány Erika irányítása mellett

Kérdeztek, illetve a jegyzeteket készítették:

- Donkó Alexandra
- Fekete-Szűcs Melissza
- Csiszér Bátor Zsolt
- Hamvas Zoé
- Kismartoni Adél
- Kummer Hanna Dóra
- Kun Dóra Anna
- Lőrincz Lia Szafira
- Nagy Boglár Emília
- Rumbold Lenke
- Szekeres Flóra
- Vályi Bardó

A maketteket építették:

Szekeres Flóra és Medgyaszai Maura (udvar), Kovács Dániel (épület)

Felhasználtuk a <https://www.torokbalintanno.hu/> és <https://bicskeanno.hu/tuli/torokbalint> weboldal képeit és egyéb, az interneten elérhető képeket.

Fotóztak és a szerkesztésben segítettek:

- Fekete-Szűcs Melissza
- Jantner Viktória
- Kiss Luca
- Kun Dóra Anna
- Kummer Hanna Dóra
- Németh Maja
- Rumbold Lenke
- Monoszi Márk
- Nagy Boglár
- Szekeres Flóra
- Szilágyi Bulcsú Zalán